

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๗๘๗๖ ๐๘๑-๕๐๔.๕๖๖๖

ที่ นร ๐๑๐๕.๐๓/ ๓๐๕๖

วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง การดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

ตามที่ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติให้ดำเนินการ ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายให้กระผมในฐานะประธานกรรมการประสานและติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (ปคอป.) พิจารณาศึกษา และคณะรัฐมนตรีได้รับทราบการสั่งการของนายกรัฐมนตรีแล้ว เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕ นั้น

ขอกราบเรียนว่า ปคอป. ได้ดำเนินการตามการสั่งการดังกล่าว โดยการประชุม ปคอป. ครั้งที่ ๓/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ เห็นว่า

๑. การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามนัยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๙๗ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการให้คณะรัฐมนตรีทราบ คณะรัฐมนตรีต้องแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบว่าได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตนั้นประการใดหรือไม่

๒. ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตของคณะกรรมการประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ดังนี้

๒.๑ เหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นเมื่อเดือนเมษายน ถึงพฤษภาคม ๒๕๕๓ มีสาเหตุมาจากความขัดแย้งทางการเมืองและเป็นปัญหาในเชิงโครงสร้างที่เกิดจากการเมือง การปกครอง กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม เมื่อประกอบกับการแก้ไขปัญหาด้วยการยึดอำนาจ การปกครองเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ ทำให้ปัญหาความขัดแย้งเพิ่มระดับความซับซ้อนมากขึ้น จนนำไปสู่การกระทำความผิดของผู้ที่เกี่ยวข้อง เหตุการณ์ที่นำไปสู่ความรุนแรงเกิดขึ้นจากผลของการกระทำหลาย ๆ เหตุการณ์ต่อเนื่องกันตั้งแต่การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเพื่อขับไล่รัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เมื่อช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๘ การรัฐประหารเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๑ และอีกหลายเหตุการณ์ จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงเดือนเมษายน ถึงพฤษภาคม ๒๕๕๓ ดังกล่าว

๒.๒ ผู้กระทำความผิดมีมูลงใจในทางการเมือง จึงไม่สามารถนำเอาหลักความยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice) ที่มีเพียงมาตรการในเชิงลงโทษแต่เพียงอย่างเดียวมาใช้ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในทางการเมือง การให้ความเป็นธรรมทางกฎหมายอย่างเหมาะสมกับทุกฝ่ายจะเป็นทางออกของการแก้ไขปัญหา จึงสมควรนำหลักวิชาการเกี่ยวกับความยุติธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน (Transitional Justice) และความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) มาศึกษาและปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศไทยโดยใช้หลักเมตตาธรรมด้วยการให้โอกาสแก่ทุกฝ่ายตามวิถีทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒.๓ รัฐบาลและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจอธิปไตยจะต้องใช้อำนาจบนพื้นฐานของหลักนิติธรรม (Rule of Law) อย่างเคร่งครัด การแก้ไขรัฐธรรมนูญที่เป็นกติกาหลักทางการเมือง การปกครอง กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย แม้จะมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองในเชิงโครงสร้าง แต่จะต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง เพื่อให้สังคมมีความมั่นใจว่าเป็นการแก้ไขเพื่อให้ประเทศชาติมีความเป็นประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์ มิได้กระทำไปเพื่อประโยชน์ทางการเมืองของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด

๒.๔ ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นได้สร้างความเสียหายให้กับระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและความมั่นคงในระดับสูงสุด การยุติความขัดแย้งและสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นกับ คนในชาติ จึงถือเป็นเรื่องเร่งด่วน และถือเป็นปัญหาความมั่นคงที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันนำพาประเทศ ให้ก้าวข้ามความขัดแย้งครั้งนี้ไปสู่ความปรองดองอย่างยั่งยืนให้ได้ในที่สุด

๒.๕ ปัจจัยสำคัญที่จะนำพาประเทศชาติไปสู่ความปรองดองคือการให้อภัยซึ่งกันและกัน (Forgiveness) โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติเป็นที่ตั้ง ดำเนินการไปบนพื้นฐานของหลักนิติธรรม (Rule of Law) เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ รวมถึงการคืนความถูกต้อง (Justice) และคืนความชอบธรรม (Righteousness) ให้กับ ผู้ที่ได้รับผลกระทบอันเกิดจากเหตุขัดแย้งหรือการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองทุกฝ่ายอย่างเหมาะสม และดำเนินการโดยผู้ที่มีใช้คุณธรรมแห่งความขัดแย้ง โดยจะต้องใช้มาตรการระยะสั้น เพื่อให้ความรุนแรงยุติลง ควบคู่ ไปกับมาตรการระยะยาว เพื่อสร้างอุดมการณ์ประชาธิปไตยร่วมกัน กำหนดกติกาการเมืองผ่านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เป็นต้น อันเป็นไปตามข้อเสนอของสถาบันพระปกเกล้าที่ได้รายงานผลการศึกษาคณะกรรมาธิการ

๓. ข้อเสนอของคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดอง แห่งชาติ (คอป.) ที่ระบุว่าควรส่งเสริมให้มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเพื่อให้ทุกฝ่าย ในสังคมไทยได้เข้าใจถึง สาเหตุของปัญหาความขัดแย้งซึ่งเป็นปรากฏการณ์ของทุกสังคมในห้วงเวลาของการเปลี่ยนผ่านที่สำคัญ และควรสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้และการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อความเข้าใจร่วมกัน ของสังคมในการก้าวข้ามความขัดแย้งในสื่อต่าง ๆ อย่างเต็มที่ และถูกวิธี จะเป็นการสร้างองค์ความรู้ที่สำคัญ ที่จะนำพาสังคมไทยไปสู่สังคมประชาธิปไตยที่มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนสืบไป ประกอบกับข้อเสนอของ สถาบันพระปกเกล้า ในประเด็นการจัดให้มีเวทีพูดคุย (dialogue) ที่เน้นว่าเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการ ปรองดองเพื่อนำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจร่วมกันของสังคมนั้น คอป. จึงเห็นควรจัดให้มี “เวทีประชา เสวนา” โดยกำหนดประเด็นที่จะนำไปสู่การพูดคุย คือ “ประเด็นที่เป็นรากเหง้าของความขัดแย้งและ แนวทางในการสร้างความปรองดองเพื่อมิให้เกิดความรุนแรงขึ้นอีก” และมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

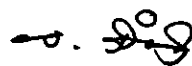
๓.๑ ขอความร่วมมือ คอป. เพื่อขอผลศึกษาวิจัยรากเหง้าที่เป็นปัญหาของความขัดแย้ง และแนวทางในการสร้างความปรองดอง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงขึ้นอีก เพื่อนำไปสู่การพูดคุย สร้างความเข้าใจร่วมกันในระดับประชาชนทั่วไปในรูปแบบ “ประชาเสวนา”

๓.๒ ขอความร่วมมือสถาบันพระปกเกล้าเพื่อขอคู่มือและแนวทางปฏิบัติในการจัดทำเวทีประชา เสวนา ตลอดจนการอบรมบุคลากรเพื่อทำหน้าที่เป็นวิทยากร เพื่อที่รัฐบาลจะได้นำไปเป็นแนวทางการดำเนินการต่อไป

๓.๓ มอบหมายกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ดำเนินการจัดให้มีเวทีประชาเสวนา โดยเปิดโอกาสให้หน่วยงาน องค์กร หรือสถาบันการศึกษาที่มีความสนใจ สามารถเข้าร่วมโครงการโดยนำเอาผลการศึกษาของ คอป. และแนวทางปฏิบัติในการจัดทำเวทีประชาเสวนา ของสถาบันพระปกเกล้า ไปดำเนินการได้ด้วย

ทั้งนี้ คอป. ได้เห็นชอบในหลักการดำเนินการจัดทำเวทีประชาเสวนา และแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการกำกับทิศทางการดำเนินการจัดทำเวทีประชาเสวนา โดยให้คณะอนุกรรมการนำเสนอผล ดำเนินการและข้อเสนอแนะ ภายในเวลา ๖๐ วัน

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบการดำเนินการของ คอป. หากเห็นสมควร ขอตีโปรด มีคำสั่งให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ ต่อไป

(นายยงยุทธ วิชัยดิษฐ์)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการ คอป.